



Emakhuwa

Miyo kinniikasooa



REPÚBLICA DE MOÇAMBIQUE
MINISTÉRIO DA EDUCAÇÃO E
DESENVOLVIMENTO HUMANO



USAID
DO POVO AMERICANO





A produção deste livro tornou-se possível graças ao apoio do povo Americano através da Agência dos Estados Unidos para o Desenvolvimento Internacional (USAID). O conteúdo desta publicação é da total responsabilidade do Ministério da Educação e Desenvolvimento Humano da República de Moçambique.

FICHA TÉCNICA

Título:

Miyo kinniikasooopa

Língua:

Emakhuwa

Coordenação Editorial - MINEDH:

Telésfero de Jesus

Vamos Ler!:

Samima Patel, Abdala Machude, Amélia Bazima, Dilson Buque e Francisco Sampaio

Autores:

Neves Jacinto Anselmo, Júlio Bernardo, Lucas Bonga, Eduardo Napualo, Elmano Mucopo, Ana Jahamo e Saraiva A Aibo

Assessoria Linguística e metodológica:

Carlos Manuel e Maurício Bernardo

Ilustração:

Orlando Chissano

Maquetização:

Walter Sambo

Capa:

Orlando Chissano e Walter Sambo

Impressão:

Nova Delhi, Índia

Tiragem:

2648

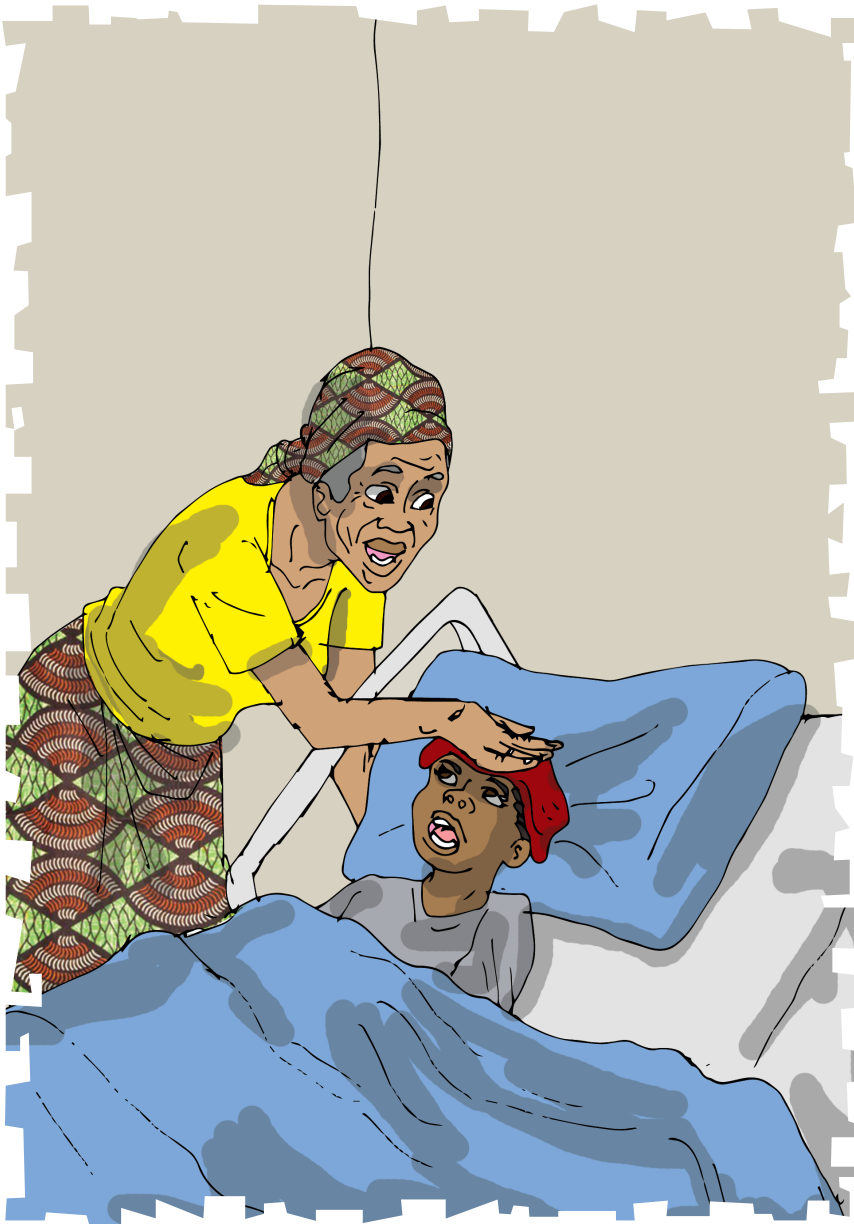
N.º do registo:

10067/RLINICC/2019

Financiado pela USAID

República de Moçambique







Rapiya onikhala ni apiipi awe.
Owo omusivela othweela
vanceene.

Amala othweela, Rapiya
khonirapa.

Ni tho owo khanrupela
ntthavi.

Olelo apiipi awe aamwiirela:
Piipi: -Rapiya, yookhala
yoolya.

Masi muhilye muhinatthi
onyawa.

Rapiya: -Nkinnyawa,
yookivola.

Nave tho koonyawa voosiisu.



Rapiya aahrowela eyoolya,
onalya.

Aalyiye eyoolya ele
voohinyawa.

Noomala, apiipi awe
yaahimwiirela:

Piipi: -Wakokhe ntthavi ni
orupe.

Rapiya: -Piipi, ntthavi
okivihaviha.

Rapiya aahrowa orupa
ohirampe.

Ni hata ntthavi
khaarumeenle.

Nihiku nikina aahiwiitthana
apiipi.

Rapiya: -Piipi, okiwereya
erutthu.





Apiipi awe yaahirowa omoona.
Ole aamurapheya ni
ovyaluwasa.

Piipi: -Exeeni? Nrowe
oxipiritaali.

Alesa yaahitthimakela
oxipiritaali.

Mphironi, ole aanitepa
orapheya.

Ale yaaphiya ni yaakela
muxipiritaali.

Rapiya aahaakheleliwa,
avahiwa ekori.

Rapiya aahirapihiwa ni
ahiwarihiwa.

Ni tho aahaakheleliwa ni
nfirimeero.







Nfirimeero aahimuhelela
esooro.

Vaavo owo aahimaala
ovyaluwasa.

Ni tho orapheya iwe
waahimala.

Nfirimeero ole aahaaleela
apiipi:

Nfirimeero: -Ola orina
koolera.

Piipi: -Eniraviwa sayi eretta
ela?

Nfirimeero: -Ohiirattela
erutthu.

Otepaxa olya oohinyan'we.
Wala olya soolya soonanara.



Piipi: -Eyo ekeekhayi
nfirimeero.

Ola kinnimuleela, khoniiwa.

Nfirimeero aahilavula ni

Rapiya:

Nfirimeero: -Ohaana
wiirattelaka.

Orapa voohilovela.

Orapihe soolya. Onyawwe
saana

ohinatthi olya ni wamaliha
olya.

Rapiya: -Miyo kihiiwa
nfirimeero.

Kinaapaka iyo sootheene.

Apiipi awe yaahithuma
mirette.





Owaani Rapiya aahiwiireela
apiipi:

Rapiya: -Kinirowa oreeriha
olili.

Ole aahireherya olili awe
saana.

Aahireeriha enupa yootheene
ele.

Apiipi waahaasivela muteko
ole.

Piipi: -Rapiya, vookisivela
vanceene.

Piipi: -Murupeke muntthavini.
Murupe mwemmo khula
nihiku.

Rapiya: -Aayo piipi, miyo
kihiiwa.







Rapiya aahirowa othweela.
Owo aaron'we ni axaapara awe.
Noomala, aahitthikela owaani.
Ophiyaka vamulako, ahoona
mwiixi.
Waari mwiixi wa etakhwa
yaavya.
Ahoona inama saatthyawa
mooro.
Rapiya aahikhuwela vanceene,
iiraka:
Rapiya: -Piipi, etakhwa
yooatta.
Piipi: -Muhaattamele mooro
owo.
Rapiya aahikhuma vale
otthyawaka.





Atthu a muttette
yaahittipiha.

Awo yaattipinhe mooro ni
maasi. Inama saahireveya ni
impa saahivya.

Eyasara ele yaahiriipiha
murima.

Mwene aahivekela
muthukumano.

Apiipi awe Rapiya yaahirela
mpantta.

Ohiyu, Rapiya ohaakoha apiipi
awe:

Rapiya: -Ti ani opanhe
muhuru?

Piipi: -Kaahi, nlelo
khusuweliwe.

Kinoona wiira anamaxaya ti
apanhe.





Rapiya: -Masi etthu yooreera
yeeyo?

Piipi: -Khonireera opaha
muhuru. Woonna wiira
etthaya enoolala. Inama
sinooreveya ni atthu
anoovya.

Rapiya: -Hiiii! Ti yoonanara
tthiri.

Piipi: -Amwene aahimya
etthu yooreera.

Rapiya: -Ahimmye exeeni
amwene?

Piipi: -Onipaha tho
onohukhumwa.

Ni tho onooliva iye
sinihononaawe.





Amwene aalattula tho
othukumana.

Nooxa, atthu ootheene
yaahirowa. Mwene aahoorwa
ni khiira:

Mwene: -Ninnuupuwela
ehasara?

Imatta sohononeya ni
mooro.

Impa sahu sinceene sihoovya.
Inama saahuwaahu
soonikhusuwa.

Hiyo nihaana nipakaka etthu
wiira etthu siisa ehikhumelele
tho mulaponi mwahu ni ilapo
sikina.



Piipi: -Eyo ekeekhayi.

Masi miyo kihaana yookoha.

Mwene: -Aayo, mukoheke
maama.

Piipi: -Ti ani opanhe muhuru ole?
Atthu ootheene yaahimaala
khimya.

Ni kuuvo aalavunle etthu.

Mwene: -Opanhe ori vaava.

Koosuwela wiira hiyo nimpaha.

Okathi yoole woowaavya
atthoro.

Hata ni inama sikina
mutakhwani.



Ayipu: -Eyo anihimyaaya
ekeekhayi.

Amwene, hiyo nimpaha
muhuru.

Mwene: -Miyo kinoovekela
etthu:

Xontte, nimalamalihe etthu
ela. Nhipahe tho muhuru
akhwaaka.

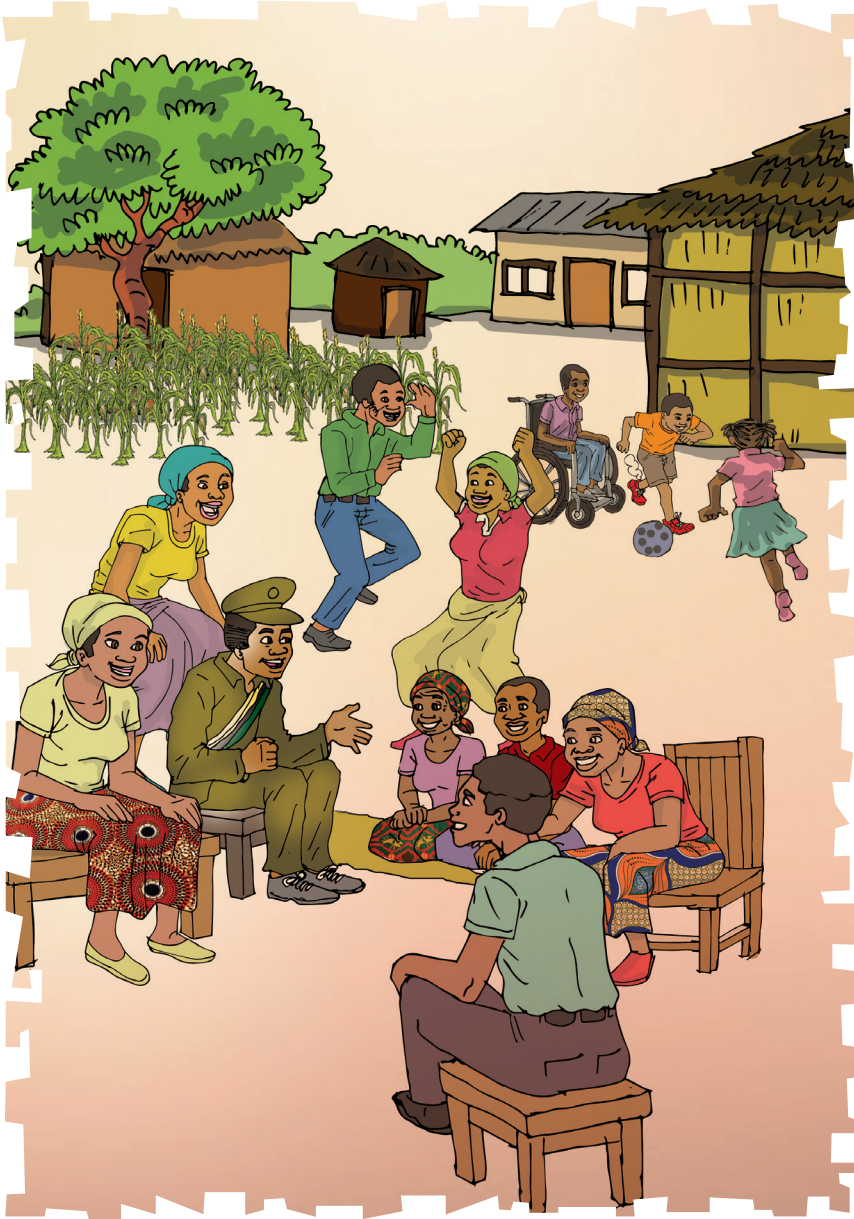
Nireyeke miraakho naavyaka
inama.

Noosuwela wiira mooro
woopiha.

Owo nave oreera athokoreriwa.

Ootheene yaahiiwa ni
yaakupali.

Ni khuuvo aahimya wiira ti
aapanhe.





Myaakha sinceene
saahivira ehasara ntoko ele
ehikhumme.

Atthu a muttethe
yoole yaahiiwa yeele
yaalavulin'we ni mwene.
Nave tho waahiruweriwa
vanceene. Itakhwa
saahinttelana saaneene.
Yaahimela malaxi
ooripelela ni miri.
Inama sinceene
saahirelana.
Atthu ootheene
yaahihakalala.
Ni yaanilavula: “Wiiwana
oreera.”



Mutivela atthu
yaahithukumana. Yaahiina
vootthapela oruwerya.

Ni woohitthikela okhuma
ehasara. Anamwane
yaahimmana mphira. Atthu
aalupale yaanivaanela.

Mwene aahihakalala
vanceene.

Mwene aari ni apiipi awe
Rapiya:

Mwene: -Elapo aka
yooruwerya.

Piipi: - Ovuwihiwe
wiiwanana!

Mwene: -Etthu yooreera
oxutta.





Siiso atthu anniinuwa
mulaponi.

Ni tho annirukunuxa murima
aya.

Miyo nave muhima aka
khaakiiwa.

Masi olelo owo ti onkixuttiha
miyo.

Ovilelana, nthiti, okhalihana
oreera.

Wiilalaaya atthu yaahirowa
owaani.

Mmawaani saaniiwanyeya
ikoma.

Ohakalala waari woowaatta
tthiri.

Atthu waasivela ohakala
mmawaani.



